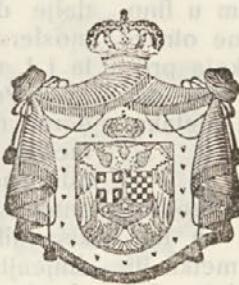

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠТИTU

Klasa 72 (5)

INDUSTRISKE SVOJINE

Izdan 1. Januara 1929.

PATENTNI SPIS BR. 5349

Akcievá společnost drive Škodovy závody v Plzní,
Prag—Smichov.

Postupak za povišenje dejstva moderne municeije.

Prijava od 29. decembra 1926.

Važi od 1. avgusta 1927.

Traženo pravo prvenstva od 18. januara 1926. (Čehoslovačka).

Iz balističkih razloga stavlja se modernoj municiji uslovi, da metak pri datoj težini ima najmanju zapremenu ili obrnuto, da metak pri datom obliku bude što teži. Vrlo je teško postići to sa normalnim postojećim sredstvima. Obično se ti uslovi zadovoljavaju samo delimično ili uz izvesno odslupanje. U prkos tome takva municija potrebuje srazmerno manju količinu eksploziva, pa makar se ti uslovi zadovoljili samo delimično.

Naročito je teško tom uslovu odgovarati kod presovanog trotila, koji se slaže u omočima od debela papira, prelivenog parafinom. U tome slučaju zauzimaju srazmerno mnogo prostora u melku kako papirni omot, tako i parafin i tada je metak polpuno neupotrebljiv kako po težini tako i po svojim dejstvu. U smislu pronalaska može se doskočiti tim nedostatcima time, što se zamjenjuju papirni omoti metalnim omotima. Takav metalni omot može se napraviti u smislu pronalaska pomoću postupka za prskanje metalom. U tom cilju treba predpostaviti teške metale kao kalaj, oovo i t. sl. Metalom tako prevučena trotila tela imaju ne samo to preim秉stvo, da povećavaju specifičnu težinu takvih tela, nego da je i manipulacija sa takvim telima vrlo prijatna, a isto tako je moguće upotrebiliti tako snabdevena tela metalnom prevlakom za transport eventualno kao i kutije za rasprskavanje, ručne granate i t. sl. Ta-

kva tela moguće je poravnati, ugraditi, laktati i t. d., tako, da ona sačinjavaju sama za sebe sastavne delove.

Dalje je preim秉stvo takvih tela snabdevnih metalnom prevlakom po posupku štrcanja metalom, to, da se zbog topote, koja nastaje kod eksplozije pali metal odnosno pretvara se u paru ili okside, čime se povećava razorna moć tih tela. Još jedan postupak za povećavanje dejstva moderne municije sastoje se u tome, da se veštački povećava specifična težina dodavanjem metala u prahu. Pomenuti teški metali mogu biti zamjenjeni isto tako i oksidima ili sličnim jedinjenjima, pri čemu kiseonik, koga sadrže ta jedinjenja daje potrebnu količinu kiseonika, koja je potrebna za sagorevanje eksploziva i time se opet povećava razorna moć.

Dokazano je opilima, da se može primešati do 50% metala odnosno oksida, pa da eksplozija ipak bude dobra. Eksplozija sa primesom od 3% je razornija, nego eksplozija samoga trotila. Na ovaj način spravljeni eksplozivi prema ovom pronalasku nazivaju se lelamit i jirinit.

Ioš jedno dalje preim秉stvo takvog postupka je to, da se mogu primešati i takvi metali eksplozivima, koji sagorevajući odnosno oksidirajući obrazuju otrovna jedinjenja, kao na pr. oovo, arsen i t. sl.

Municija snabdevena tim eksplozivima nema samo veliku specifičku težinu, nego

ima i to preim秉stvo, da sopstveni normalni metak pri udaru razvija sasvim u fino raspršenom stanju slobodne atome otrovnih oksida ili sličnih jedinjenja koja prodiru kroz maske protiv gasova i time nastaje sasvim nova vrsta otrovnih metaka.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za povišenje dejstva moderne municije, naznačen time, da su tela eksploziva upotrebljena za naboj metka ili za melak i t. sl. snabdevana metalnim slojem po postupku štrcanja metalom, što ima

za cilj da poveća specifičnu težinu tela i dalje da pruži zaštitnu skramu protiv atmosferskih uticaja, manipulacije, transporta i t. d.

2. Postupak za povišenje dejstva moderne municije, naznačen time, da se primješaju eksplozivnim telima razni metali, odnosno njihovi oksidi ili sl. u cilju povećanja specifične težine tih tela, eventualno kiseonikom, koji se nalazi u metalnim jedinjenjima, dalje da se ubrza sagorevanje eksploziva, ili da se tim primesama obražuju kod sagorevanja otrovna jedinjenja.